

มาตรฐานสินค้าเกษตร

มกษ. 8902-2563

THAI AGRICULTURAL STANDARD

TAS 8902-2020

**การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ
การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์**

**GOOD AGRICULTURAL PRACTICES FOR
FORAGE SEED PRODUCTION**

**สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์**

ICS 65.020.20

ISBN

มาตรฐานสินค้าเกษตร

มกษ. 8902-2563

THAI AGRICULTURAL STANDARD

TAS 8902-2020

**การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ
การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์
GOOD AGRICULTURAL PRACTICES FOR
FORAGE SEED PRODUCTION**

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

50 ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0 2561 2277 โทรสาร 0 2561 3357

www.acfs.go.th

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 137 ตอนพิเศษ 158 ง

วันที่ 9 กรกฎาคม พุทธศักราช 2563

คณะกรรมการวิชาการพิจารณามาตรฐานสินค้าเกษตร
เรื่อง เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

1. ศาสตราจารย์สายัณห์ ทัดศรี	ประธานกรรมการ
2. ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร
นายสมชาย ฝอบเหล็ก
นายกิตติภพ วายุภาพ	กรรมการ
3. ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
นางสาวอิงอร ปัญญากิจ
นางสาวก่อดิ ผลเกลี้ยง
นางสาวณมาพร อัดถิโรจน์	กรรมการ
4. ผู้แทนสำนักพัฒนาอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์
นางวลัยกานต์ เจียมเจตจรรยา
นายเกียรติศักดิ์ กล้าเอม	กรรมการ
5. ผู้แทนคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
นางสาวอารีรัตน์ ลุนผา	กรรมการ
6. ผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งชาติ
นายเต็มศักดิ์ บุญชื่น
นายเดชา บุญโต	กรรมการ
7. ผู้แทนสมาคมเมล็ดพันธุ์แห่งประเทศไทย
รองศาสตราจารย์จวงจันทร์ ดวงพัตรา	กรรมการ
8. ผู้แทนสมาคมเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์แห่งประเทศไทย
นายสง่า คชปัญญา	กรรมการ
9. ผู้แทนสมาคมสัตว์บาลแห่งประเทศไทย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพบุลย์ ใจเด็ด	กรรมการ
10. นางฉายแสง ไข่แก้ว
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาพืชอาหารสัตว์	กรรมการ
11. นางกานดา นาคมณี
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสัตวศาสตร์	กรรมการ
12. นางสาวจันทกานต์ อรณนันท
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิเคราะห์อาหารสัตว์	กรรมการ

13. นางพิมพ์พร พลเสน	กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์	
14. นายอดิศักดิ์ สาราประทีป	กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์	
15. ผู้แทนสำนักกำหนดมาตรฐาน	กรรมการและเลขานุการ
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	
นางสาววิรัชณี โลหะชุมพล	
นางสาวจิรจิต ดิศสนะ	
นางสาวณัฐกานต์ นามมะกุนา	

เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ใช้ผลิตพืชอาหารสัตว์เป็นที่ต้องการมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันการเลี้ยงสัตว์เชิงธุรกิจมีการขยายตัว ประกอบกับพืชอาหารสัตว์ตามธรรมชาติลดลง โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งทำให้มีปัญหาพืชอาหารสัตว์ขาดแคลนและมีคุณภาพต่ำ คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร จึงเห็นสมควรจัดทำมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ขึ้น เพื่อสนับสนุนให้มีการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพ สร้างมูลค่าและศักยภาพทางการตลาดให้สินค้าเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ของไทยเป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ

มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้กำหนดขึ้นโดยใช้เอกสารต่อไปนี้เป็นแนวทาง

มกษ. 4406-2557. มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว.

มกษ. 4407-2559. มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด.

มกษ. 8804-2561. มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์.

สำนักพัฒนาอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์. 2558. มาตรฐานการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์. แหล่งที่มา: <http://nutrition.dld.go.th/nutrition/images/seed/standard-seed2015.pdf>, 26 ตุลาคม 2561.

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร :
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์
ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑

ด้วยคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร เห็นสมควรกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ เป็นมาตรฐานทั่วไป ตามพระราชบัญญัติ มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐาน สินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบมติคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงออกประกาศกำหนดมาตรฐาน สินค้าเกษตร : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ มาตรฐานเลขที่ มกษ. 8902-2563 ไว้เป็นมาตรฐานทั่วไป ดังมีรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายประภัตร โพธสุธน)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรฐานสินค้าเกษตร

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ

การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

1. ขอบข่าย

มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ครอบคลุมข้อกำหนดการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ ได้แก่ พืชตระกูลหญ้าและพืชตระกูลถั่ว เพื่อใช้ปลูกเป็นพืชอาหารสัตว์ในทุกขั้นตอนการผลิตเฉพาะเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์หลัก ชั้นพันธุ์ขยาย และชั้นพันธุ์จำหน่ายในระดับแปลงปลูก ตั้งแต่กระบวนการปลูก การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว บรรจุ ขนย้าย จนถึงเก็บรักษา เพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพ โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สุขภาพความปลอดภัย และสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน

2. นิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 เมล็ดพันธุ์ (seed) หมายถึง เมล็ดที่เอ็มบริโอ (embryo) หรือออวูล (ovule) เจริญเติบโตเต็มที่ เป็นตัวนำลักษณะต่างๆ ที่สามารถถ่ายทอดทางพันธุกรรม เป็นสิ่งมีชีวิตซึ่งต่างจากเมล็ดพืชทั่วไปที่ใช้บริโภค (grain) เนื่องจากเมล็ดพืชที่ใช้บริโภคจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้
- 2.2 ชั้นของเมล็ดพันธุ์ (seed category) หมายถึง ชั้นของการขยายปริมาณเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ แบ่งเป็น 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นพันธุ์คัด ชั้นพันธุ์หลัก ชั้นพันธุ์ขยาย และชั้นพันธุ์จำหน่าย ตามลำดับ โดยแต่ละชั้นได้ปริมาณเมล็ดพันธุ์เพิ่มขึ้นและมีมาตรฐานคุณภาพที่ต่างกัน
 - 2.2.1 เมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์คัด (breeder seed; BS) หมายถึง เมล็ดพันธุ์ที่ได้จากการปรับปรุงพันธุ์ ทดสอบและคัดเลือกโดยนักปรับปรุงพันธุ์พืช มีลักษณะตรงตามพันธุ์ และมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์คัด
 - 2.2.2 เมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์หลัก (foundation seed; FS) หมายถึง เมล็ดพันธุ์ที่ได้จากการปลูกขยายปริมาณ โดยใช้เมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์คัดตามขั้นตอนการขยายพันธุ์ มีลักษณะตรงตามพันธุ์ และมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์หลัก

- 2.2.3 เมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์ขยาย (registered seed; RS) หมายถึง เมล็ดพันธุ์ที่ได้จากการปลูกขยายปริมาณ โดยใช้เมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์หลักตามขั้นตอนการขยายพันธุ์ มีลักษณะตรงตามพันธุ์และมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์ขยาย
- 2.2.4 เมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์จำหน่าย (certified seed or extension seed; CS) หมายถึง เมล็ดพันธุ์ที่ได้จากการปลูกขยายปริมาณ โดยใช้เมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์ขยายตามขั้นตอนการขยายพันธุ์ มีลักษณะตรงตามพันธุ์และมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์จำหน่าย หรืออาจใช้เมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์คัด หรือชั้นพันธุ์หลักมาผลิตก็ได้
- 2.3 วัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตราย (hazardous substance) หมายถึง วัตถุหรือสิ่งอื่นใด ไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์ เชื้อจุลินทรีย์ สารพิษจากจุลินทรีย์ ที่อาจพบหรือตกค้างที่ทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม
- 2.4 วัตถุอันตรายทางการเกษตร (pesticide) หมายถึง วัตถุอันตรายที่ใช้ในทางการเกษตร ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกรมวิชาการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบ
- 2.5 ศัตรูพืช (pest) หมายถึง สิ่งมีชีวิตซึ่งเป็นอันตรายแก่พืชที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย ได้แก่ จุลินทรีย์ก่อโรคพืช แมลง สัตว์ และวัชพืช
- 2.6 วัชพืช (weed) หมายถึง พืชทุกชนิดที่ไม่ต้องการให้พบภายในแปลงปลูกพืชอาหารสัตว์
- 2.7 การตามสอบ (traceability or product tracing) หมายถึง การติดตามที่มา และที่หมายต่อไป ของสินค้าเกษตรและอาหาร ตามขั้นตอนการผลิต การจัดการ การแปรรูป และการจำหน่าย ที่กำหนดหนึ่งหรือหลายขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน

3. ข้อกำหนด

ข้อกำหนดการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ให้เป็นไปตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อกำหนดการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

รายการ	ข้อกำหนด
1. น้ำ	1.1 มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของต้นพืชอาหารสัตว์ เพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพ
	1.2 แหล่งน้ำไม่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนวัตถุหรือสิ่งที่เป็นอันตราย และไม่ใช้น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมหรือกิจกรรมอื่นๆ

รายการ	ข้อกำหนด
2. พื้นที่ปลูก	2.1 พื้นที่ที่ใช้ในการเพาะปลูกต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 2.2 เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมที่จะใช้ในการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์แต่ละชนิดให้มีคุณภาพ โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และความอุดมสมบูรณ์ของดิน 2.3 มีประวัติการใช้พื้นที่ปลูกพืชที่เหมาะสมสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์แต่ละชนิดและชั้นพันธุ์ 2.4 มีระยะห่างจากแปลงพืชอาหารสัตว์ข้างเคียงเพียงพอ เพื่อป้องกันการปะปนของเมล็ดพันธุ์และการปลิวของละอองเกสร โดยขึ้นอยู่กับชนิดของพืชอาหารสัตว์ 2.5 จัดทำรหัสแปลงและข้อมูลประจำแปลง โดยระบุชื่อเจ้าของพื้นที่ปลูก สถานที่ติดต่อ ชื่อผู้ดูแลแปลง (ถ้ามี) แผนที่แปลง แผนผังแปลง ชนิดพันธุ์ และชั้นพันธุ์ที่ปลูก
3. วัตถุอันตรายทางการเกษตร	3.1 ผู้ปฏิบัติงาน และ/หรือ ผู้ควบคุมมีความรู้ในการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ถูกต้อง โดยรู้จักศัตรูพืช การเลือกชนิดและอัตราการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การเลือกใช้เครื่องพ่นและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง 3.2 หากต้องใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ให้ใช้ตามคำแนะนำ หรืออ้างอิงคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือตามคำแนะนำในฉลากที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร 3.3 ทำความสะอาดเครื่องพ่นสารเคมีและอุปกรณ์ภายหลังการใช้ทุกครั้ง และกำจัดน้ำล้างด้วยวิธีที่ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม 3.4 กรณีที่วัตถุอันตรายทางการเกษตรยังคงเหลืออยู่ในภาชนะบรรจุซึ่งใช้ไม่หมดในคราวเดียว ให้ปิดให้สนิทและเก็บในสถานที่เก็บวัตถุอันตรายทางการเกษตร หากมีการเปลี่ยนถ่ายภาชนะบรรจุให้ระบุข้อมูลให้ครบถ้วนถูกต้อง 3.5 จัดเก็บวัตถุอันตรายทางการเกษตรชนิดต่าง ๆ เป็นสัดส่วนในสถานที่เก็บที่เฉพาะ ไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม และไม่เกิดอันตรายต่อมนุษย์และสัตว์เลี้ยง 3.6 ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร และการปฐมพยาบาล 3.7 ขณะปฏิบัติงาน ผู้ใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรต้องสวมเสื้อผ้าที่มิดชิด มีอุปกรณ์ป้องกันสารพิษ ได้แก่ หน้ากากหรือผ้าปิดจมูก ถุงมือ หมวก และสวมรองเท้า

รายการ	ข้อกำหนด
	3.8 มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลและอุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุอย่างครบถ้วน เช่น น้ำยาล้างตา น้ำสะอาด ทราาย
4. การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว	
4.1 แผนควบคุมการผลิตก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว	มีแผนควบคุมการผลิตเพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพและผลผลิตสูง
4.2 ปัจจัยการผลิต	4.2.1 ใช้เมล็ดพันธุ์ที่ถูกต้องตรงตามพันธุ์และชั้นพันธุ์ จากแหล่งที่เชื่อถือได้ มีฉลากหรือเอกสารระบุคุณภาพเมล็ดพันธุ์ 4.2.2 เลือกใช้ปุ๋ยและสารปรับปรุงดินอย่างเหมาะสมตามสภาพดินและความต้องการของพืช กรณีที่ใช้ปุ๋ยเคมี ต้องใช้ปุ๋ยเคมีที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร
4.3 เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร	จัดให้มีอุปกรณ์การเกษตรที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจัดให้มีสถานที่เก็บรักษาเป็นสัดส่วน
4.4 การจัดการในขั้นตอนการผลิต	4.4.1 มีการเตรียมดินที่เหมาะสมเพื่อลดปริมาณวัชพืช และต้นพืชจากเมล็ดพันธุ์เดิมที่ยังตกค้างในแปลง 4.4.2 ปลุกในช่วงเวลาที่เหมาะสมกับพันธุ์พืชอาหารสัตว์ 4.4.3 มีวิธีการปลูกที่เหมาะสมกับชนิด พันธุ์ และชั้นพันธุ์ของเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ปลูก 4.4.4 กรณีใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีการคลุกหรือเคลือบด้วยวัตถุอันตรายทางการเกษตร ให้ปฏิบัติตามวิธีการและคำแนะนำบนฉลากของเมล็ดพันธุ์ 4.4.5 จัดการให้ดินมีความชื้นเพียงพอต่อการงอกและการเจริญเติบโต เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงและมีคุณภาพ 4.4.6 ปรับปรุงบำรุงดินให้มีธาตุอาหารเพียงพอต่อความต้องการของพืช และเหมาะสมกับการเจริญของต้นพืชอาหารสัตว์ ทั้งนี้การใช้ปุ๋ยเคมีต้องถูกต้องตามคำแนะนำบนฉลากที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร 4.4.7 กำจัดวัชพืชร้ายแรงออกจากแปลง 4.4.8 กำจัดต้นพืชอาหารสัตว์ที่มีลักษณะไม่ตรงตามพันธุ์หรือพันธุ์อื่นที่ปะปนในแปลง ตามคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ในแต่ละชั้นพันธุ์ที่ผลิต 4.4.9 กำจัดวัชพืชทั่วไปอย่างสม่ำเสมอ

รายการ	ข้อกำหนด
	4.4.10 สำรวจ ควบคุม กำจัดโรคและศัตรูพืชที่มีผลกระทบต่อผลผลิตเมล็ดพันธุ์ หากมีการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรเพื่อกำจัดโรคและศัตรูพืชต้องเป็นไปตามข้อ 3.2
4.5 การกำจัดของเสียและสิ่งของที่ไม่ใช้ หรือไม่เกี่ยวข้องกับการผลิต	ทำลายต้นและส่วนของต้นพืชอาหารสัตว์ที่มีศัตรูพืชเข้าทำลาย
5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติ หลังการเก็บเกี่ยว 5.1 การเก็บเกี่ยว	5.1.1 เก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในระยะเวลาที่เหมาะสม 5.1.2 เก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์ทุกชนิดและชั้นพันธุ์ด้วยวิธีการที่เหมาะสมซึ่งไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อคุณภาพเมล็ดพันธุ์ 5.1.3 กรณีแปลงปลูกอยู่ติดกับแปลงพืชอาหารสัตว์พันธุ์อื่น ต้องไม่เก็บเกี่ยวในขอบแปลงด้านที่ติดกับแปลงที่ปลูกพืชอาหารสัตว์พันธุ์อื่น อย่างน้อย 1 เมตร 5.1.4 ทำความสะอาดเครื่องเก็บเกี่ยว อุปกรณ์ และภาชนะบรรจุ ก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว 5.1.5 การใช้เครื่องเก็บเกี่ยว อุปกรณ์ และภาชนะบรรจุขณะเก็บเกี่ยวและภายหลังการเก็บเกี่ยว ต้องไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อคุณภาพของเมล็ดพันธุ์และการปะปนของพืชอาหารสัตว์พันธุ์อื่น
5.2 การปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์	5.2.1 ทำความสะอาดสถานที่ที่ใช้ในการลดความชื้น เครื่องมือ และอุปกรณ์ ไม่ให้เกิดการปะปนของเมล็ดพันธุ์อื่น 5.2.2 หากเมล็ดพันธุ์ที่เก็บเกี่ยวยังมีความชื้นสูง ให้ลดความชื้นทันทีภายหลังการเก็บเกี่ยว 5.2.3 วิธีการลดความชื้นต้องไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ 5.2.4 ต้องทำความสะอาดเครื่องคัดแยก ทางลำเลียงเมล็ดพันธุ์ อุปกรณ์ และภาชนะบรรจุ ไม่ให้มีการปะปนของเมล็ดพันธุ์อื่น 5.2.5 ต้องคัดแยกสิ่งเจือปนออกจากเมล็ดพันธุ์ 5.2.6 การใช้เครื่องคัดแยกและทางลำเลียงเมล็ดพันธุ์ ต้องไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อคุณภาพของเมล็ดพันธุ์
5.3 การคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารเคมี	ในกรณีที่มีการคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารเคมีระหว่างการเก็บรักษาหรือก่อนการจำหน่าย ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดที่ 3.2

รายการ	ข้อกำหนด
5.4 การบรรจุ	5.4.1 บรรจุเมล็ดพันธุ์ในภาชนะบรรจุที่สะอาด สามารถป้องกันความชื้นจากภายนอกและความเสียหายต่อคุณภาพเมล็ดพันธุ์ได้
	5.4.2 มีป้ายบนภาชนะบรรจุแสดงรายละเอียดชนิดเมล็ดพันธุ์ น้ำหนัก ความบริสุทธิ์ ความงอก รหัสนั้น วันที่บรรจุ และแหล่งรวบรวมเพื่อให้สามารถตามสอบได้
6. การรวบรวม การเก็บรักษา และการขนย้าย	6.1 สถานที่รวบรวมและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ต้องสะอาด ถ่ายเทอากาศได้ดี และสามารถป้องกันสภาวะแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม
	6.2 เก็บหรือจัดวางเมล็ดพันธุ์เป็นสัดส่วน เพื่อไม่ให้เกิดการปะปนของเมล็ดพันธุ์อื่น
	6.3 สุ่มตัวอย่างตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์อย่างสม่ำเสมอตามความเหมาะสม และก่อนจำหน่าย และเก็บผลวิเคราะห์ไว้เป็นหลักฐาน
	6.4 หมั่นตรวจสอบและป้องกันกำจัดศัตรูในโรงเก็บที่จะเข้าทำลายเมล็ดพันธุ์ ระหว่างการเก็บรักษา กรณีต้องรมสารเคมีต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ 3.2
	6.5 เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์สำหรับส่งออก ต้องมีมาตรการควบคุมและดำเนินการเพื่อให้เมล็ดพันธุ์ปลอดจากศัตรูพืชกักกันของประเทศคู่ค้า
	6.6 กรณีผลิตเพื่อส่งออก ห้ามใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรที่ประเทศคู่ค้าห้ามใช้ หรือให้ใช้ตามข้อกำหนดของประเทศคู่ค้า
	6.7 ขนย้ายเมล็ดพันธุ์ด้วยพาหนะที่สะอาด และสามารถป้องกันไม่ให้เกิดผลเสียต่อคุณภาพหรือการปะปนของเมล็ดพันธุ์อื่น
	6.8 การขนย้ายเมล็ดพันธุ์ต้องระมัดระวัง ไม่ให้เกิดความเสียหายต่อคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ และการปะปนของเมล็ดพันธุ์อื่น
7. บุคลากรและการฝึกอบรม	ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจ หรือได้รับการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์
8. การบันทึกข้อมูล และการตามสอบ	
8.1 การบันทึกข้อมูล	8.1.1 ประวัติการใช้พื้นที่ย้อนหลังอย่างน้อย 3 ปี ทั้งนี้ให้ระบุขนาดแปลง ชนิด พันธุ์ และชั้นพันธุ์ ที่ปลูกในแปลงนั้น ชนิดและความรุนแรงของวัชพืช และศัตรูพืช และการป้องกันกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชที่สำคัญ (ข้อกำหนด 2.3)
	8.1.2 รหัสแปลง และข้อมูลประจำแปลง (ข้อกำหนด 2.5)

รายการ	ข้อกำหนด
	8.1.3 ข้อมูลการใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตรทุกครั้งที่ใช้ อย่างน้อยให้ระบุ ชนิด ชื่อ วัตถุประสงค์การใช้ วันที่ใช้ อัตราและวิธีการใช้ (ข้อกำหนด 3.2) 8.1.4 ข้อมูลหรือหลักฐานการได้มาของเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ ให้ระบุชื่อพันธุ์ ชั้นพันธุ์ แหล่งที่มา และคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ (ข้อกำหนด 4.2.1) 8.1.5 ข้อมูลปุ๋ยและสารปรับปรุงดิน โดยระบุแหล่งที่มา ปริมาณ วันที่จัดซื้อ หรือได้รับ (ข้อกำหนด 4.2.2) 8.1.6 ข้อมูลวันที่ปลูก วิธีการปลูก และวิธีการเตรียมดิน (ข้อกำหนด 4.4.1 4.4.2 และ 4.4.3) 8.1.7 ข้อมูลการกำจัดวัชพืช ชนิดของวัชพืชร้ายแรง พืชอาหารสัตว์ที่มีลักษณะไม่ตรงตามพันธุ์ พืชอาหารสัตว์พันธุ์อื่นที่เปปนในแปลง ให้ระบุ วันที่ตรวจ/กำจัด ระยะการเจริญเติบโต และวิธีการกำจัด (ข้อกำหนด 4.4.7 4.4.8 และ 4.4.9) 8.1.8 ข้อมูลการสำรวจ ควบคุม กำจัดโรค และศัตรูพืชที่มีผลกระทบ ต่อผลผลิตเมล็ดพันธุ์ (ข้อกำหนด 4.4.10) 8.1.9 ข้อมูลการเก็บเกี่ยว ให้ระบุวันที่เก็บเกี่ยว วิธีการเก็บเกี่ยว และ ปริมาณการเก็บเกี่ยว (ข้อกำหนด 5.1.1 และ 5.1.2) 8.1.10 ข้อมูลการลดความชื้น ให้ระบุวิธีการลดความชื้น วันที่เริ่มและ ลสิ้นสุด การลดความชื้น ปริมาณเมล็ดพันธุ์ก่อนและหลังการลดความชื้น และกรณีใช้เครื่องลดความชื้น ให้ระบุปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่ลดความชื้น อุณหภูมิที่ใช้ และสภาพอากาศขณะที่ลดความชื้น เช่น มีฝนตกต่อเนื่อง มีแดดจัด (ข้อกำหนด 5.2.3) 8.1.11 ข้อมูลการคัดแยกสิ่งเจือปน ให้ระบุวันที่คัดแยก ปริมาณเมล็ดพันธุ์ พืชอาหารสัตว์ที่คัดแยกได้ วิธีการทำความสะอาดเครื่องมือ อุปกรณ์ ภาชนะ บรรจุ และชนิดเครื่องคัดแยกที่ใช้ (ข้อกำหนด 5.2.4 5.2.5 และ 5.2.6) 8.1.12 ข้อมูลการเก็บรักษาเพื่อรอการจำหน่าย โดยบันทึกพันธุ์ รหัสหรือ เครื่องหมายกำกับรุ่น ปริมาณ และสภาพการเก็บรักษา (ข้อกำหนด 5.4.2) 8.1.13 ผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ (ข้อกำหนด 6.3) 8.1.14 ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการเรียนรู้หรือฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงาน (ข้อกำหนด 7)
8.2 การตามสอบ	8.2.1 เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่อยู่ระหว่างการเก็บรักษาและขนย้าย หรือบรรจุ เพื่อจำหน่าย ต้องระบุรุ่นเมล็ดพันธุ์ หรือติดรหัส หรือติดเครื่องหมาย ที่แสดงแหล่งผลิต และวันที่เก็บเกี่ยว ให้สามารถตรวจสอบที่มาได้

รายการ	ข้อกำหนด
	8.2.2 กรณีจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ ต้องบันทึกข้อมูลวันที่จำหน่าย พันธุ์พืช อาหารสัตว์ รหัสหรือเครื่องหมายกำกับรุ่น ผู้รับซื้อ แหล่งที่มาเมล็ดพันธุ์ไปจำหน่าย และปริมาณที่จำหน่าย
	8.2.3 เก็บรักษาสังเกียจข้อมูลการปฏิบัติงานและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้อย่างน้อย 2 ปี ของการผลิตติดต่อกัน เพื่อให้สามารถตามสอบและเรียกคืนสินค้าเมื่อเกิดปัญหาได้